

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

18 aprilie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

președinte

Toma Nadejda

judecători

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de inculpatul Papîborș Iuri, de avocatul Gaina Rodica în numele inculpatului și de Maximciuc Tatiana, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 18 octombrie 2017, în cauza penală în privința lui

Papîborș Iuri XXXXX, născut la XXXXX, originar din XXXXX, domiciliat XXXXX.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. *Prima instanță: 16.11.2015 – 01.12.2015;*
2. *Instanța de apel: 04.01.2016 – 14.09.2016;*
Rejudecare: 05.04.2017 – 18.10.2017;
3. *Instanța de recurs: 1) 09.12.2016 - 07.02.2017, dispusă rejudecarea;*
2) 23.02.2018 – 18.04.2018.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Sîngerei din 01 decembrie 2015, Papîborș Iuri a fost achitat de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 171 alin. (1) și art. 188 alin. (2) lit. c), e), f) Cod penal pe motiv că, fapta nu a fost săvârșită de inculpat.

2. Pentru pronunțarea sentinței în cauză, instanța de fond a reținut că, Papîborș Iuri a fost pus sub învinuirea pentru faptul că, la 12.11.2011, aproximativ la ora 18.30, aflându-se pe câmpul dintre satele Alexăndreni și Heciul-Vechi, fiind mascat pe față cu un tifon elastic de culoare maro, acționând cu intenție, cu scopul satisfacerii poftelor sexuale prin constrângere, prin amenințarea cu un cuțit, a îmbrâncit-o sub un nuc și a săvârșit cu cet. M.C. un raport sexual prin constrângere în formă obișnuită.

Tot el, la 12.11.2011, aflându-se pe câmpul dintre satele Alexăndreni și Heciul-Vechi, fiind mascat pe față cu un tifon elastic de culoare maro, cu scopul sustragerii deschise a bunurilor altei persoane, amenințând-o pe cet. M.C. cu același cuțit cu aplicarea violenței periculoase pentru viața sau sănătatea persoanei agresate, i-a sustras deschis un telefon mobil de model „Nokia 6303” la prețul de 2 000 lei cu cartela Orange abonament XXXXX în sumă de 120 lei, cauzându-i o daună

considerabilă, în sumă totală de 2120 lei.

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul, prin care a solicitat casarea sentinței, rejudicarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri, prin care Papîborș Iuri să fie recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 171, 188 alin. (2) lit. c), e), f) Cod penal cu stabilirea pedepsei:

- în baza art. 171 alin. (1) Cod penal - 3 ani închisoare;

- în baza art.188 alin. (2) lit. c), e), f) Cod penal - 6 ani închisoare (pedeapsă stabilită în limitele sancțiunii la momentul săvârșirii faptei).

În baza art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial, a-i stabili definitiv 8 ani închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În argumentarea apelului declarat, procurorul a indicat că, vinovăția inculpatului a fost pe deplin demonstrată de declarațiile părții vătămate M.C. întărite de rapoartele de expertiză și care sunt confirmate prin cumulul de probe cercetate în instanța de judecată.

3.1. Împotriva sentinței a depus apel suplimentar procurorul-adjunct al Procuraturii de nivelul Curții de Apel Bălți, Dubăsari Valeriu, care, la fel, a solicitat casarea sentinței, rejudicare cauzei și aplicarea pedepsei indicate de către procuror.

În motivarea apelului a indicat că, suplimentar la motivele invocate de către procuror în apelul de bază, consideră necesar de a menționa că în apelul de bază a fost admisă o omisiune vădită, deoarece din conținutul apelului cu certitudine reiese că apelantul solicită recunoașterea vinovăției inculpatului pe art. 171 alin. (1) și art.188 alin. (2) lit. c), e), f) Cod penal, care urmează a fi corectată prin apel suplimentar.

3.2. Nefiind de acord cu sentința a declarat apel partea vătămată M.C., care a solicitat casarea sentinței și atragerea la răspundere penală a inculpatului conform legii.

În cererea de apel, partea vătămată a solicitat ca instanța de apel să cerceteze și să dea o apreciere corectă la toate faptele și să-i aplice lui Papîborș Iuri o sancțiune în conformitate cu legea.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 14 septembrie 2016, au fost respinse apelurile declarate ca fiind nefondate și menținută sentința atacată.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a menționat că, analizând argumentele apelului declarat în coraport cu circumstanțele cauzei stabilite și normele legale aplicabile în speță, prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt ale infracțiunii comise, a făcut o apreciere corectă a probelor prezentate, a făcut o justă încadrare juridică a acțiunilor inculpatului, întemeiat a ajuns la concluzia că, inculpatul Papîborș Iuri nu se face vinovat de infracțiunile imputate acestuia.

De asemenea, instanța de apel a reținut că, instanța de fond a cercetat sub toate aspectele probele administrate de părți, le-a verificat minuțios, le-a dat o apreciere justă, prin prisma relevanței, concludenței, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu, din punct de vedere al coroborării lor, întemeiat a dedus concluzia că infracțiunile prevăzute de art. 171 alin. (1) și art. 188 alin. (2) lit. c), e), f) Cod penal nu au fost săvârșite de inculpat.

Totodată, menționând că, nici în instanța de apel în urma cercetării și efectuării analizei probelor prezentate, nu s-a confirmat vinovăția inculpatului Papîborș Iuri în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 171 alin. (1) și art. 188 alin. (2) lit. c), e), f) Cod penal cu semnele de calificare - *violul, adică raportul sexual săvârșit prin constrângere fizică sau psihică a persoanei și tâlhăria, adică atacul săvârșit asupra unei persoane în scopul sustragerii bunurilor, însoțit de amenințarea cu aplicarea valenței periculoase pentru viața și sănătatea persoanei agresate, săvârșită de o persoană mascată, cu aplicarea altor obiecte folosite în calitate de armă și cu cauzarea de daune în proporții considerabile.*

Mai mult ca atât, instanța de apel a indicat că, învinuirea nu a prezentat probe incontestabile de acuzare a lui Papîborș Iuri în cele incriminate, nu a dezmințit prin probele prezentate versiunea înaintată de inculpat, că nu el a comis infracțiunea ce i se incriminează, vinovăția acestuia nefiind confirmată prin probe pertinente și concludente și, datorită faptului că sentința de condamnare nu poate fi bazată pe presupuneri, dubiile în probarea învinuirii au fost interpretate în favoarea inculpatului, acesta fiind achitat de către instanța de fond, care la părerea Colegiului corect a conchis că fapta nu a fost săvârșită de inculpat.

6. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recurs ordinar de către procuror, în temeiurile art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală, prin care a solicitat casarea hotărârilor anterioare, cu remiterea cauzei spre rejudecarea în aceeași instanță de apel într-un alt complet de judecată.

În motivarea recursului declarat, recurentul a indicat că, hotărârile anterioare sunt neîntemeiate, deoarece acestea resping argumentele aduse de către acuzare fără a le da o apreciere obiectivă, menționând că vinovăția inculpatului a fost pe deplin demonstrată de către acuzare, iar instanța de apel incorect nu a analizat declarațiile părții vătămate în cumul cu probele administrate în respectiva cauză penală care echivoc demonstrează că inculpatul a săvârșit infracțiunile imputate acestuia, dar s-a limitat la o analiză unilaterală dând prioritate declarațiilor inculpatului.

7. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 07 februarie 2017 a fost admis recursul ordinar declarat procuror, casată decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 14 septembrie 2016, și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel.

8. În motivarea soluției adoptate instanța de recurs a reținut, că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția de respingere ca nefondat a apelului declarat de procuror cât și cel declarat de către partea vătămată M.C., cu menținerea fără modificări a sentinței instanței de fond.

Or, la examinarea probelor, care confirmă sau infirmă vinovăția persoanei, instanța de judecată este obligată să argumenteze în hotărârea adoptată motivele admiterii sau respingerii probelor, prezentate atât de învinuire, cât și de apărare, fiind obligată să verifice și să aprecieze toate probele examinate în ședința de judecată, indiferent de faptul, dacă au fost administrate la etapa urmăririi penale sau au fost prezentate de către părți în ședința de judecată.

În cazul în care instanța nu a fost de acord cu aprecierea probelor de către partea acuzării și a ajuns la concluzia de a menține sentința de achitare a inculpatului de sub

învinuirea de comitere a infracțiunilor prevăzute de art. 171 alin. (1), 188 alin. (2) lit. c), e), f) Cod penal, urma să dezvăluie această concluzie, expunându-și punctul său de vedere asupra probelor nominalizate.

Dat fiind faptul că, aceasta nu s-a făcut în prima instanță, sarcina revenea instanței de apel la examinarea apelurilor declarate de procuror și partea vătămată. Asupra tuturor probelor nu s-a expus nici instanța de apel, care nu a argumentat în condițiile legii procesual penale soluția adoptată.

Astfel, la argumentarea necesității respingerii cererilor de apel declarate de către procuror și partea vătămată, instanța de apel a dat prioritate acelor probe care, în viziunea acestei instanțe, demonstrează nevinovăția inculpatului Papîborș Iuri, în detrimentul probelor concludente și pertinente aduse de procuror.

Mai mult, instanța de recurs a menționat că, instanța de fond la baza sentinței de achitare a pus declarațiile inculpatului cât și a martorilor apărării respingând declarațiile martorilor acuzării și a părții vătămate care sunt contradictorii.

De altfel, instanța nu s-a pronunțat asupra faptului că la începutul urmăririi penale inculpatul și-a asigurat un alibi prin care a indicat că, pe lângă faptul că acesta s-a aflat acasă cu soția sa, mai erau doi prieteni de ai săi, iar la etapa cercetării judecătorești atât inculpatul cât și concubina acestuia au declarat că acești doi prieteni nu s-au aflat la ei acasă în ziua respectivă, dar au indicat astfel la indicația avocatului (f.d. 168-171 vol. II).

Totodată, instanța de recurs a subliniat că, este neclară poziția instanței de apel cât și a celei de fond care indică că, declarațiile părții vătămate date pe parcursul urmăririi penale și cercetării judecătorești sunt neclare, deoarece aceasta menționează că inculpatul este întrutotul asemănător cu cel care a violat-o, dar nu indică direct la persoană că anume acesta este vinovat în cele comise. Concluzie ce vine în contradicție cu probele administrate în respectiva cauză penală, mai mult ca atât potrivit procesului-verbal de recunoaștere a persoanei din 14.11.2011, M.C. a recunoscut persoana nr. 5 acesta fiind Papîborș Iuri (f.d. 161-165 vol. II).

Instanța de recurs a conchis că, instanțele ierarhic inferioare prin aprecieri informale, cu caracter generic a statuat de a nu le lua în considerație, fără a dezbate aceste declarații cu alte probe acumulate la dosar, astfel, fiind respinse un șir de probe care vin în colaborare cu declarațiile părții vătămate, fără a le da o apreciere conform art. 101 Cod de procedură penală, și anume din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor.

9. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 18 octombrie 2017, au fost admise apelurile declarate de procuror și de partea vătămată M.C., precum și cel suplimentar declarat de procuror, inclusiv din alte motive, casată sentința Judecătoriei Sîngerei din 01 decembrie 2015, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, după cum urmează.

Papîborș Iuri Nicolai, în conformitate cu art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și art. 60 alin. (1) lit. b) Cod penal, a fost liberat de răspunderea penală pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 171 alin. (1) Cod penal, cu încetarea procesului penal pe acest capăt de învinuire, în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

Papîborş Iuri Nicolai a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 188 alin. (2) lit. c),e),f) Cod penal (Republicat: MO al RM nr.72-74/195 din 14.04.2009) și aplicată pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 6 (șase) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

10. În motivarea soluției adoptate, la rejudecarea cauzei, instanța de apel, notificând prevederile art. art.413 alin.(3), 414 alin. (1), (2), (6), art.415 alin. (2¹) Cod de procedură penală, a menționat că, întru respectarea normelor menționate supra, a admis demersul acuzării privind reluarea pe caz a cercetării judecătorești în vederea audierii nemijlocite în instanța de apel a părții vătămate M.C., a martorilor M.E., M.G., Arapan Nina, Gulchina Lidia, a inculpatului Papîborş Iuri, precum și a cercetării materialului probant anexat la materialele cauzei.

Astfel, instanța de apel a concluzionat că, cumulul probelor administrate în prezenta cauză, supuse cercetării și verificării suplimentare în instanța de apel, prin prisma prevederilor art.101 Cod de procedură penală, denotă cu certitudine vinovăția inculpatului Papîborş Iuri în comiterea infracțiunilor prevăzute de art.171 alin.(1) Cod penal - *violul, adică raportul sexual săvârșit prin constrângere fizică și psihică a persoanei* și în baza art.188 alin.(2) lit. c),e),f) Cod penal - *tâlhăria, adică atacul săvârșit asupra unei persoane în scopul sustragerii bunurilor, însoțit de amenințarea cu aplicarea violenței periculoase pentru viața și sănătatea persoanei agresate, săvârșită de o persoană mascată, cu aplicarea altor obiecte folosite în calitate de armă și cu cauzarea de daune în proporții considerabile, în următoarele circumstanțe.*

Papîborş Iuri, la data de 12.11.2011, aproximativ la ora 18.30, aflându-se pe câmpul dintre satele Alexăndreni și Heciul Vechi, fiind mascat pe față cu un tifon elastic de culoare maro, acționând cu intenție, cu scopul satisfacerii poftelor sexuale prin constrângere, prin amenințarea cu un cuțit, a îmbrâncit-o sub un pom de nuc și a săvârșit cu M.C.un raport sexual prin constrângere în formă obișnuită.

Tot el, la data de 12.11.2011, aflându-se pe câmpul dintre satele Alexăndreni și Heciul Vechi, fiind mascat pe față cu un tifon elastic de culoare maro, cu scopul sustragerii deschise a bunurilor altei persoane, amenințând-o pe M.C. cu același cuțit cu aplicarea violenței periculoase pentru viața sau sănătatea persoanei agresate, i-a sustras deschis un telefon mobil de model "Nokia 6303" cu cartela Orange abonament XXXXX la prețul de 2000 lei și bani în sumă de 120 lei, cauzându-i o daună considerabilă, în sumă totală de 2120 lei.

Instanța de apel a subliniat, că instanța de fond nu a clarificat obiectiv circumstanțele cauzei, nu a examinat toate probele în ansamblu conform art.101 alin.(1) Cod de procedură penală, incorect a apreciat probele prezentate și neîntemeiat l-a achitat pe Papîborş Iuri de sub învinuirea formulată, or, particularitățile împrejurărilor scoase în evidență demonstrează că faptele infracționale au fost comise de către inculpat.

Totodată, menționând că instanță de fond neobiectiv a apreciat declarațiile martorilor drept fapte ce confirmă nevinovăția inculpatului, selectând doar circumstanțele ce prevalează poziția părții apărării asupra poziției acuzării, nefiind luate în considerație totalitatea probelor acumulate pe parcursul procesului, nefiind

efectuată coroborarea declarațiilor cu probele scrise din materialele cauzei, ci a parcurs la interpretarea în parte a fiecărei probe.

Astfel, în susținerea poziției sale, instanța de apel a reținut, că prima instanță a dat prioritate acelor probe care, în opinia acesteia, demonstrează nevinovăția inculpatului Papîborș Iuri, în detrimentul probelor concludente și pertinente prezentate de către partea acuzării. La baza sentinței de achitare instanța a plasat declarațiile inculpatului Papîborș Iuri cât și a martorilor apărării Arapan Nina și Gulchina Lidia, respingând declarațiile părții vătămate M.C. și a martorilor prezentați de către partea acuzării.

Colegiul a apreciat ca fiind neîntemeiată poziția instanței de fond, potrivit căreia, declarațiile părții vătămate M.C. de la urmărirea penală și în fața instanței sunt neclare, aceasta menționând că inculpatul este asemănător cu cel care a violat-o, dar nu indică direct la persoană ca fiind vinovat în cele comise. În respingerea acestei poziții, instanța de apel a reținut procesul-verbal de recunoaștere a persoanei din 14.11.2011, potrivit căruia partea vătămată M.C. l-a recunoscut pe agresor sub persoana cu nr.5, care s-a dovedit a fi Papîborș Iuri. Pe ultimul l-a recunoscut după forma feței, mărimea mandibulei, constituția corporală, forma nasului, frizura scurtă, mâinile mari, comportament liniștit, încălțăminte (f.d.201-202, vol. I), fiind notificat, că în prima instanță partea vătămată și-a păstrat poziția și a relatat aceleași caracteristici după care l-a recunoscut pe Papîborș Iuri, ca persoana care a violat-o și i-a sustras în mod deschis bunurile sale. Partea vătămată a mai declarat, că la prezentarea persoanei spre recunoaștere, când în cameră unde a stat Papîborș Iuri a intrat o persoană și a început să vorbească cu el, auzindu-i vocea l-a recunoscut pe acesta ca fiind agresorul. Totodată, M.C. a descris cu lux de amănunte circumstanțele comiterii în privința sa a infracțiunilor de viol și tâlhărie, indicând că mergând spre casă a fost atacată din spate, agresorul i-a aruncat geanta cu lucruri, el și-a dat pantalonii în jos, după care i-a dat și pantalonii ei în jos, i-a tăiat sutienul. A încercat să strige, însă el a amenințat-o iarăși cu cuțitul. Fiindu-i frică pentru viața sa, a încetat să se mai opună și a urmat actul sexual propriu-zis din spate, bărbatul ejaculând jos pe niște frunze uscate. După viol acesta i-a verificat buzunarele și portmoneul, luându-i cei 120 lei pe care-i avea asupra sa. După cele petrecute, acesta s-a îndreptat spre satul Alexăndreni cu telefonul ei, iar ea spre casă, întâlnindu-se pe drum cu părinții.

Declarațiile părții vătămate M.C. vin în coroborare cu declarațiile martorului M.E., care a relatat, că fiica ei, M.C., la data de 12.11.2011 venea pe drum acasă și plângea. M.C. i-a povestit cele întâmplate, despre faptul că i s-a furat telefonul și că a fost violată pe drumul care duce de la Alexăndreni spre Heciul Vechi. Sutienul fiicei era tăiat, ultima era speriată și plânsă.

Instanța de apel a apreciat ca irelevante declarațiile martorului Gulchina Lidia, or, ultima a declarat, că nu ține minte ziua când a telefonat-o pe mama inculpatului Papîborș Iuri, reținând că era într-o seară de toamnă, ora era aproximativ 18.00-19.00, aceasta nu era acasă și i-a răspuns fiul acesteia, Papîborș Iuri. Martorul a asigurat că era o zi de lucru, pe când ziua de 12.11.2012 a fost o zi de sâmbătă. Mai mult ca atât, chiar din declarațiile martorului, rezultă că aceasta a telefonat-o pe mama lui Papîborș Iuri nu o singură dată, ci de mai multe ori, la necesitate, nefiind clară convingerea instanței

de judecată precum că apelul telefonic a fost efectuat de către Gulchina Lidia anume în ziua de 12.11.2011, or, martorul nu are așa o certitudine.

De asemenea, declarațiile martorului Arapan Nina, care este în relație de concubinaj cu inculpatul Papîborș Iuri, au fost apreciate ca nepertinente, ce vin în contradicție cu întreg ansamblu probator, fiind evident faptul, că ultima urmărește scopul eschivării concubinului de la pedeapsa penală, or, încă la etapa urmăririi penale aceasta împreună cu inculpatul Papîborș Iuri au declarat, că în seara cu pricina, la ei acasă s-au aflat doi prieteni, M. Ceban și O. Patlatii, pe când ulterior, în instanța de judecată aceștia au enunțat că respectivele declarații au depus la indicația avocatului.

Instanța de apel a menționat, că declarațiile părții vătămate vin în coroborare cu probele scrise anexate la materialele cauzei, precum raportul de examinare medico-legală nr.791 din 24.11.2011 (f.d. 128-13 1, vol. I), potrivit căruia, sperma depistată a putut proveni de la bărbat (bărbați), în secrețiile căruia se conțin factorii constatați în diferite combinații indiferent de categoria de secreție. *Rezultatele primite nu exclud posibilitatea provenienței spermei în urmele examinate de pe frunzele uscate de la bănuitul Papîborș Iuri.*

Totodată, potrivit concluziilor din raportul de expertiză medico-legală nr.789 din 24.11.2011 (f.d. 152-157, vol. I), în frotiurile și tamponul cu conținut vaginal al părții vătămate M.C. au fost găsiți spermatozoizi fără adaos de sânge. La determinarea apartenenței de grup s-au stabilit antigenii "A", "B" și "H" (în RAE și în RAC). Factorii constatați sunt caracteristici însăși părții vătămate M.C. și au putut proveni în urmele examinate atât pe contul conținutului ei vaginal, cât și pe contul spermei. Sperma depistată a putut proveni de la bărbat (bărbați), în secrețiile căruia se conțin factorii constatați în diferite combinații indiferent de categoria de secreție. *Rezultatele primite nu exclud posibilitatea provenienței spermei în urmele examinate de pe tamponul și frotiurile cu conținutul vaginal M.C. de la bănuitul Papîborș Iuri.*

Instanța de apel a notat, că potrivit concluziilor din raportul de expertiză medico-legală psihiatrică nr.475a-2011 (f.d.191-192, vol. I), Papîborș Iuri de maladii psihice nu suferă, dar prezintă diagnosticul: XXXXX, necesită să fie recunoscut *responsabil*, în prezent de asemenea de maladii psihice nu suferă, are capacitatea de prevedere și deliberare a acțiunilor sale, poate da declarații veridice.

În suplinirea probatoriului care demonstrează faptul săvârșirii infracțiunilor nominalizate de către Papîborș Iuri, instanța de apel a indicat și argumentele acuzării, precum că, inculpatul este vorbitor de limbă rusă, la fel, ca agresorul, tifonul elastic găsit acasă la acesta, or, agresorul la momentul comiterii infracțiunii era înfășurat cu tifon elastic, cât și sunetele insistente ale acestuia spre prietenul său după comiterea faptelor ilegale pentru a-și asigura un alibi, la care a renunțat deja pe parcursul cercetării judecătorești, deoarece era evident că această poziție venea în contradicție cu descifrările convorbirilor telefonice, or, nu era nici o necesitate să telefonezi o persoană care se află alături de tine, precum este și absolut inutil să-ți creezi un alibi în caz de n-ai comis nimic infracțional.

În consecință, instanța de apel a concluzionat că, probele administrate în cadrul procesului judiciar demonstrează cert comiterea de către Papîborș Iuri a infracțiunilor de viol și tâlhărie, iar instanța de fond greșit a concluzionat, că infracțiunile în cauză nu

au fost comise de inculpat, fără a efectua o verificare multilaterală și obiectivă a probelor prezentate de partea acuzării în sprijinul învinuirii și circumstanțelor de fapt ale cauzei. Astfel că, soluția adoptată de către instanță privind achitarea inculpatului Papîborș Iuri de sub învinuirea formulată, a fost considerată ca neîntemeiată, deoarece contravine bazei probante existente pe cauză, care nu a fost pe deplin verificată și apreciată la justa valoare.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de apel a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, de gravitatea infracțiunilor săvârșite, care conform art. 16 Cod penal se atribuie categoriei infracțiunilor grave, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, care se caracterizează negativ la locul de trai (f.d.8, vol. II); până la 11.11.2011 a fost angajat în câmpul muncii (f.d.9, vol. II), însă la moment este fără ocupație; nu se află la evidența medicului psihiatru (f.d.2, vol. II); din 08.09.2008 se află la evidența medicului narcolog, cu diagnoza XXXXX (f.d.5, vol. II); nu este căsătorit, însă se află în relație de concubinaj (f.d.7, vol. II).

Totodată, s-a menționat că, nu s-a stabilit prezența la caz a circumstanțelor care ar atenua sau ar agrava răspunderea inculpatului Papîborș Iuri, acesta fiind recunoscut responsabil, ceea ce relevă că inculpatul este pasibil răspunderii penale pentru fapta comisă.

Instanța de apel a reținut și comportamentul inculpatului pe parcursul procesului, or, Papîborș Iuri în cadrul judecării cauzei nu și-a recunoscut vina în comiterea faptelor imputate și nu s-a căit sincer, modificându-și declarațiile sale în vederea evitării răspunderii penale.

Instanța de apel a specificat faptul că, sancțiunea art.188 alin.(2) Cod penal (Republicat: MO al RM nr.72-74/195 din 14.04.2009) prevede pedeapsa exclusiv sub formă de închisoare, și în contextul circumstanțelor constatate, ținându-se cont de prevederile art. 10 Cod penal, a considerat că scopul pedepsei penale, corectarea și reeducarea inculpatului va putea fi atins doar în condiții de izolare de societate.

În ce privește învinuirea adusă inculpatului Papîborș Iuri pe marginea infracțiunii incriminate în baza art.171 alin.(1) Cod penal, instanța de apel, după cum s-a menționat supra, a considerat-o pe deplin confirmată, însă a constatat temeiurile de încetare a procesului penal intentat pe acest fapt, deoarece sunt întrunite condițiile pentru aplicarea art. 53 lit. g) Cod penal, și notificând prevederile art. 332 alin.(1), art.391 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, a reținut că, sancțiunea art.171 alin.(1) Cod penal, prevede în calitate de pedeapsă închisoare de la 3 la 5 ani, care potrivit art.16 alin.(3) Cod penal face parte din categoria infracțiunilor mai puțin grave, iar în conformitate cu prevederile art. 60 alin.(1) lit. b) Cod penal, *persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii mai puțin grave au expirat 5 ani.*

Reieșind din circumstanțele cauzei, infracțiunea de viol a fost săvârșită de Papîborș Iuri la data de 12.11.2011, respectiv, de la comiterea aceste fapte și până la pronunțarea dispozitivului deciziei instanței de apel - 18.10.2017, au trecut mai mult de 5 ani, astfel că, instanța de apel a încetat procesul în privința lui Papîborș Iuri pe art.171 alin.(1) Cod penal, în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

11. Decizia instanței de apel, pronunțată integral la data de 15 noiembrie 2017, este atacată cu recursuri ordinare, la 03 noiembrie 2017 și 22 noiembrie 2017 de inculpat, la 23 noiembrie 2017 de avocatul Gaina Rodica în numele inculpatului Papîborș Iuri și la 27 noiembrie 2017 de Maximciuc Tatiana (mama inculpatului), care au solicitat:

- **inculpatul**, casarea acesteia, cu adoptarea unei hotărâri de achitare, invocând nevinovăția sa de cele imputate, fapt confirmat prin expertizele medico-legale și declarațiile martorilor, fiind de acord cu sentința primei instanțe, prin care corect a fost achitat.

Totodată, atrage atenția instanței că, mama lui este bolnavă, iar el este unica sursă de existență a ei.

- **avocatul Gaina Rodica în numele inculpatului Papîborș Iuri**, invocând temeiurile de drept prevăzute de art.427 alin. (1) pct. 8), 10) și 16) Cod de procedură penală, casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, deoarece erorile judiciare nu pot fi corectate de către instanța de recurs, cu eliberarea inculpatului Papîborș Iuri de sub strajă din momentul adoptării deciziei instanței de recurs.

În motivarea recursului își exprimă dezacordul său cu hotărârea de condamnare a inculpatului, considerând că, în speță, nu a fost dovedită vinovăția acestuia în comiterea infracțiunilor imputate, iar instanța de apel a examinat cauza pur formal și superficial, cu audierea aceluiași martori și parte vătămată, probe care au stat la baza sentinței de achitare, fără să fi prezentat acuzarea probe ce ar dovedit incontestabil vinovăția lui Papîborș Iuri.

Totodată, atrage atenția și la faptul că, la aplicarea pedepsei de către instanța de apel, au fost denaturate unele date, precum că Papîborș Iuri nu este angajat oficial în câmpul muncii, fiind o persoană fără ocupații, or, a fost prezentată informația care confirmă angajarea acestuia în câmpul de muncă, la fel și caracteristica de la locul de trai este una necorespunzătoare, în viziunea apărării, ea neavând relevanță pe caz.

Consideră că, pedeapsa stabilită este inechitabilă și nu va duce la corectarea și reeducarea inculpatului, ba mai mult ca atât, această pedeapsă va pune în pericol viitorul acestuia, care are la întreținere mama bolnavă, ce necesită ajutorul și sprijinul lui.

Referindu-se la pct. 16) al art.427 alin. (1) Cod de procedură penală, apărarea consideră că, instanța de apel incorect a aplicat prevederile art. 414 Cod de procedură penală la examinarea cauzei supusă judecării, contrar dispozițiilor Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr.10 din 24.10.2010 cu privire la modificarea și completarea Hotărârii Plenului nr.22 din 12.12.2005 cu privire la practica examinării cauzelor în ordine de apel, dispoziții, care sunt obligatorii pentru instanța de apel. De aceea, erorile de procedură la examinarea cauzei în ordine de apel nu pot fi reparate de instanța de recurs, astfel că, necesită a fi adoptată soluția de rejudecare a cauzei privind învinuirea lui Papîborș Iuri în instanța de apel în alt complet de judecători.

La fel, invocă încălcarea art. 6 alin.(1) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, considerând că instanța de apel contrar acestei norme, a examinat cauza în termen foarte scurt, formal și superficial, cu audierea

acelorași martori și parte vătămată, probe care au stat la baza unei sentințe de achitare, fără să fi prezentat acuzarea probe ce ar dovedi vinovăția lui Papîborș Iuri.

- Maximciuc Tatiana (mama inculpatului), casarea acesteia, considerând că fiul ei, inculpatul Papîborș Iuri a fost condamnat ilegal, deoarece în cauza dată nu sunt probe care ar confirma vinovăția lui de comiterea infracțiunilor imputate.

12. Procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursurilor ordinare declarate de inculpatul Papîborș Iuri și de avocatul Gaina Rodica în numele inculpatului, solicitând inadmisibilitatea acestora, ca fiind vădit neîntemeiate.

13. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestora din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, *instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.*

13.1. Colegiul penal, lecturând recursurile declarate de inculpat și partea apărării, constată că aceștia își exprimă dezacordul său cu hotărârea de condamnare pentru infracțiunile imputate, care în opinia recurenților nu au fost săvârșite de către inculpat, solicitând pronunțarea unei hotărâri de achitare, cu invocarea temeiului de drept prescris în art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, potrivit căruia *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, atunci când nu au fost întrunite elementele infracțiunii.*

În acest sens, instanța de recurs menționează, că potrivit art. 113 alin. (1) Cod penal, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componentei infracțiunii prevăzute de norma penală.

Colegiul penal reține, că acest temei include cazurile când nu a fost stabilită fapta care corespunde elementelor constitutive ale infracțiunii, nici mijloacele de probă prin intermediul cărora s-au constatat elementele constitutive, ori când nu au fost stabilite faptele care invocă circumstanțele atenuante și agravante ale infracțiunii.

În conformitate cu materialele cauzei inculpatul Papîborș Iuri a fost pus sub învinuire în baza art. 171 alin. (1) și art. 188 alin. (2) lit. c), e), f) Cod penal – *violul, adică raportul sexual săvârșit prin constrângere fizică sau psihică a persoanei și tâlhăria, adică atacul săvârșit asupra unei persoane în scopul sustragerii bunurilor, însoțit de amenințarea cu aplicarea valenței periculoase pentru viața și sănătatea persoanei agresate, săvârșită de o persoană mascată, cu aplicarea altor obiecte folosite în calitate de armă și cu cauzarea de daune în proporții considerabile, însă prima instanță a ajuns la concluzia fapta nu a fost săvârșită de inculpat, astfel, adoptând o hotărâre de achitare.*

Ulterior, la rejudecarea cauzei, instanța de apel a verificat legalitatea și temeinicia hotărârii atacate și în baza probelor examinate de prima instanță, supuse cercetării și verificării suplimentare în instanța de apel, prin prisma prevederilor art.101 Cod de procedură penală, și a conchis că în acțiunile inculpatului Papîborș Iuri sunt întrunite elementele infracțiunilor de viol și tâlhărie, iar prima instanță greșit a concluzionat, că

infracțiunile în cauză nu au fost comise de inculpat, fără a efectua o verificare multilaterală și obiectivă a probelor prezentate de partea acuzării în sprijinul învinuirii și circumstanțelor de fapt ale cauzei.

Analizând decizia atacată, Colegiul penal consideră, că instanța de apel legal și întemeiat a casat hotărârea primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de condamnare, deoarece la rejudecarea cauzei a ținut cont de prevederile art. 436 alin.(2) Cod de procedură penală și respectând cerințele art. 414 alin. (1), (5) și 417 alin. (8) Cod de procedură penală, în hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelurile declarate de procuror și de partea vătămată M.C., aceasta cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată, așa cum este indicat în pct. 10 din prezenta decizie, soluție pe care instanța de recurs și-o însușește și reiterarea căreia nu o consideră necesară.

Subsidiar, Colegiul penal subliniază că, potrivit jurisprudenței CtEDO nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de instanțele inferioare. Or, în cazul în care acestea și-au motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările, care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției acestor instanțe (*hotărârea CtEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c.Finlandei*).

13.2. Referitor la pedeapsa aplicată inculpatului pentru infracțiunile săvârșite, care în opinia părții apărării nu este echitabilă, deoarece instanța de apel a denaturat unele date cu privire la persoana vinovatului, Colegiul penal consideră că argumentele invocate în acest sens sunt nefondate, or, potrivit materialelor cauzei, instanța de apel corect a indicat că inculpatul Papîborș Iuri a fost angajat în câmpul muncii până la 11.11.2011, fapt confirmat prin caracteristica eliberată de șeful Serviciului Personal a SRL „Miso Textile” (f.d.9, vol. II), precum și faptul că la moment este fără ocupație, deoarece potrivit caracteristicii eliberată la data de 22.06.2015 de Primăria comunei XXXXX este angajat ocazional (f.d.140, vol. II).

La fel, corect a fost reținută de către instanța de apel și caracteristica eliberată lui Papîborș Iuri, de Primăria comunei Alexăndreni (f.d.8, vol. II), or, potrivit prevederilor art. 75 Cod penal, instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte, este obligată să ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Astfel, analizând decizia atacată și în acest, instanța de recurs conchide că, instanța de apel a ținut cont de prevederile art.7, 61, 75 Cod penal și i-a stabilit inculpatului o pedeapsă echitabilă pentru infracțiunea prevăzută de art. 188 alin.(2) lit. c),e),f) Cod penal (Republicat: MO al RM nr.72-74/195 din 14.04.2009), considerând că pedeapsa aplicată sub formă de închisoare va atinge scopul restabilirii echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane.

13.3. În ce privește temeiul de drept prevăzut de pct.16) alin. (1) al art.427 Cod de procedură penală, indicat de către partea apărării în recursul declarat, Colegiul penal subliniază că aceste temeii poate fi invocat atunci când norma de drept aplicată în hotărârea atacată contravine unei hotărâri de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție în cauze similare. Acest temei este îndreptat spre unificarea practicii judiciare.

Or, se menționează că la invocarea temeiului respectiv de drept, sarcina probațiunii îi revine recurentului, care prin exemple elocvente cu referire la cauze concrete, trebuie să demonstreze faptul că instanța de recurs în cauze anterioare a adoptat soluții contradictorii cu cele reținute în speța în cauză.

Mai mult, se mai reține și faptul că, în spețe care pun problema divergenței de jurisprudență, rolul Curții nu este acela de a constata din oficiu asupra căror cauze s-a aplicat diferit normele de drept, ci acestea trebuie să fie indicate expres în textul recursului, pentru a fi supuse verificării.

Prin urmare, Colegiul conchide că motivarea recursului avocatului prin prisma pct. 16) alin. (1) a art. 427 Cod de procedură penală se consideră necorespunzătoare potrivit cerințelor avute în vedere de legislator la stabilirea acestui temei de recurs.

13.4. Cu referire la argumentele părți apărării, precum că la judecarea cauzei în instanța de apel a fost încălcat art. 6 alin.(1) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, prin faptul că, cauza a fost examinată în termen foarte scurt, cu audierea acelorași martori și parte vătămată, probe care au stat la baza unei sentințe de achitare instanța de recurs, fără să fi prezentat acuzarea probe ce ar dovedi vinovăția lui Papîborș Iuri, Colegiul penal le consideră neîntemeiate, or, art. 6 parag. 1 din Convenție prevede că, un proces trebuie să se desfășoare „în cadrul unui termen rezonabil”, și această exigență se impune numai în privința „persoanei acuzate de comiterea unor infracțiuni penale” care are dreptul, printre altele, „să fie judecată fără întârziere excesivă”.

Instanța europeană a decis în mod constant că admisibilitatea, administrarea și relevanța probelor reprezintă probleme care au a fi reglementate de normele de drept intern, iar aprecierea lor aparține instanțelor naționale.

Astfel că, potrivit legislației interne, art.414 alin. (1) și alin. (4) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și în vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor.

Iar în conformitate cu art.415 alin. (2¹) Cod de procedură penală, judecând apelul declarat împotriva sentinței de achitare, instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărâre de condamnare fără audierea învinutului prezent, precum și a martorilor acuzării solicitați de părți. Martorii acuzării se audiază din nou în cazul în care declarațiile lor constituie o mărturie acuzatorie, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea inculpatului.

În speța dedusă judecării, Colegiul penal consideră că, instanța de apel a examinat cauza fără derogări de la normele procesual penale notificate supra, astfel că, nu sunt constatate careva încălcări ale art.6 CEDO, în sensul invocat de recurent.

Referitor la recursul ordinar declarat de Maximciuc Tatiana

13.5. Colegiul penal consideră că recursul declarat de Maximciuc Tatiana urmează a fi declarat inadmisibil, or, în conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, *instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că recursul nu îndeplinește cerințele de formă și de conținut, prevăzute în art.429 și 430.*

În această ordine de idei, se notifică că, potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală recursul se depune de persoanele menționate în art.421 și trebuie să fie motivat, iar art. 421 prevede că, pot declara recurs procurorul și persoanele indicate în art.401, care indică expres persoanele care pot declara apel, și anume: alin. (1) pct.1) procurorul, în ce privește latura penală și latura civilă; 2) inculpatul, în ce privește latura penală și latura civilă. Sentințele de achitare sau de încetare a procesului penal pot fi atacate și în ce privește temeiurile achitării sau încetării procesului penal; 3) partea vătămată, în ce privește latura penală; 4) partea civilă și partea civilmente responsabilă, în ce privește latura civilă; 5) martorul, expertul, interpretul, traducătorul și apărătorul, în ce privește cheltuielile judiciare cuvenite acestora; 6) orice persoană ale cărei interese legitime au fost prejudiciate printr-o măsură sau printr-un act al instanței. Alin. (2) al normei, stabilește că, apelul poate fi declarat în numele persoanelor menționate în alin.(1) pct.2)-4) și de către apărător sau reprezentantul lor legal.

Din materialele cauzei se constată că Maximciuc Tatiana este mama inculpatului Papîborș Iuri și nu se încadrează în persoanele care pot declara recurs în cauza dată, stipulate supra.

În aceste condiții instanța de recurs consideră, că n-a fost constatată prezența în speța examinată a unor erori de drept, care ar servi drept temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei contestate.

Din considerentele expuse, Colegiul penal conchide că, la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art. 414-419 Cod de procedură penală, de aceea se declară inadmisibile recursurile ordinare declarate de inculpatul Papîborș Iuri și de avocatul Gaina Rodica în numele inculpatului, ca fiind vădit neîntemeiate, iar cel declarat de Maximciuc Tatiana, din motiv că nu îndeplinește cerințele de formă și de conținut, prevăzute în art.429 și 430.

14. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 1), 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 18 octombrie 2017, de inculpatul Papîborș Iuri și de avocatul Gaina Rodica în numele inculpatului, ca fiind vădit neîntemeiate, iar cel declarat de Maximciuc Tatiana, din motiv că nu îndeplinește cerințele de formă și de

conținut, prevăzute în art.429 și 430, în cauza penală în privința lui **Papîborș Iuri XXXXX**.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la data de **18 mai 2018**.

Președinte

Toma Nadejda

Judecător

Țurcan Anatolie

Judecător

Cobzac Elena